

Životní příběh Martina Berecky narozeného L.P. 1849

1. Úvod:

Od roku 2001 se zajímám o historii našeho rodu, což je letos již hezkých kulat'oučkových dvacet let. Od té doby se mi podařilo shromáždit velké množství informací, a to hlavně z opisů starších matričních knih. Informace jsem sbíral především při návštěvách Obecních úřadů a archivů v Uherském Hradišti a Brně. V poslední době bylo pak hledání snazší, protože většina archiválií je už dostupná na internetu a lze vše procházet z domova a kdykoliv.

Prozatím se mně, ani po dvaceti letech bádání, nepodařilo napsat kroniku našeho rodu. Toto dílo by mělo být hlavním úkolem každého rodopisce, ale prozatím nikdo z mých známých nadšenců do genealogie ji ještě nedokázal sepsat. Tento úkol je totiž velmi časově náročný a není snadné kroniku zpracovat. Proto jsem se rozhodl, že se jako první pokusím popsat nelehký život mého prapradědy Martina Berecky narozeného roku 1849 a ten využiji pro plánovanou kroniku rodu. Tento člověk je současně společným předkem všech nositelů tohoto příjmení v naší vesnici. S jeho příběhem Vás seznámím na následujících řádcích, snad se nebudete nudit.

2. Příchod rodu Berecka do Šarov a předci Martina:

Rod Berecka se dostal do Šarov, jak se nedaleké obci Šarovy říkalo ještě počátkem 20. století, příchodem prapradědy Martina (*1849) Františka Berecky narozeného 9.9.1734 v Oldřichovicích. Tento měl dne 28.10.1756 v kostela sv. Mikuláše v Malenovicích svatbu s Marinou Sukupovou ze Šarova. Měli spolu mezi lety 1758 až 1776, celkem sedm dětí, z nichž minimálně dvě dcery a určitě jeden syn se dožili dospělosti.

Oním synem byl Jiří Berecka narozen jako poslední dítě dne 20.4.1776 v Šarově č.34. Zde už víme přesné číslo domu, protože roku 1771 bylo číslování domů zavedeno. Jiří se oženil dne 13.2.1798 v kostele Narození sv. Jana Křtitele v Bílovicích s Magdalenou Macháčkovou z Topolné. Měli v období let 1799 až 1821 celkem devět dětí. Tři z nich se prokazatelně dožili dospělosti a založili své rodiny. Nejstarším synem byl Jan, narozen 20.12.1801, který se přizemnil do Topolné, rodné obce své matky, a je předkem všech žijících členů rodu Berecka v této nedaleké obci.

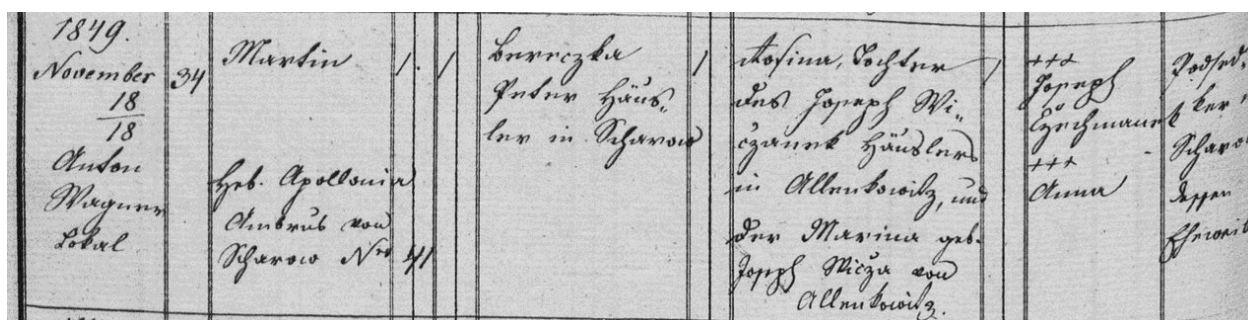
Druhým synem, narozeným 28.4.1807 byl Petr Berecka, který byl otcem mimo jiné i „našeho“ Martina. Petr měl postupně tři manželky. Poprvé se oženil dne 24.6.1830 v kostele sv. Bartoloměje v Napajedlích s Barborou, dcerou Matouše Gabrhelíka z Halenkovic. Nevěsta z této obce provdaná na Šarov, a ještě se svatbou v jiné farnosti než obou snoubenců, byl dosti vzácný jev. Měl s ní v letech 1831 až 1845 sedm dětí. Tři zemřeli v dětství, a rodinu založil podle mého zjištění pouze Josef, narozen 12.9.1833. První žena mu však 6.7.1848 zemřela, v té době mu zůstaly tři děti ve věku 6 až 17 let.

3. Dětství a mládež Martina v obci Šarov:

Vdovec Petr Berečka, se stejně jako další naši ovdovělí předci, velmi rychle znovu oženil. O děti, domácnost i drobné hospodářství se bylo potřeba řádně postarat, a tak na truchlení po byt' milované osobě nebylo moc času.

Proto má již čtyři měsíce po smrti první ženy svoji druhou svatbu. A světe div se, nevěsta byla opět z Halenkovic. Petr měl asi pro děvčata z této obce slabost. Svatba se tentokráte konala ve farnosti nevěsty, což bylo naopak jevem nejvíce častým, a to v kostele sv. Josefa dne 15.11.1848. Jak bylo zvykem u svateb vdovců, nevěsta byla o dost mladší než ženich, v tomto případě o 12 let. Byla jí Rozina, dcera Josefa Vičánka domkaře z Halenkovic, narozená 3.11.1819 v Alinkovicích, což byl tehdejší název této obce.

A konečně se dostává na scénu osoba, o níž je toto vyprávění. Martin se narodil 18. listopadu 1849 v Šarově v domě č.34 jako jejich první dítě, a stejného dne byl i pokřtěn lokalem Antonínem Wajnerem. Křest v den narození byl udělován spíše výjimečně a většinou v případě, že dítě nebylo příliš silné a hrozilo, že nebude dlouho naživu. V Běžném případě křest probíhal jeden až tři dny po porodu, což byl i případ dalších dětí narozených v Šarově ve stejném období. Z toho lze usuzovat, že byl pokřtěn doma, v tomto případě mohla výjimečně křest udělit i porodní bába, kterou byla Apolena Ambruzová ze Šarova. Normální křest by probíhal v kostele v Březolupech, do jejíž farnosti obec Šarov v té době patřila.

Zápis v matrice z roku 1849 o narození Martina Berečky

Martin měl v době svého života kromě nevlastních sourozenců Aloisie (*1831), Josefa (*1833), Barbory (*1839) a Štěpána (*1842) pouze jednoho vlastního, a to sestru Josefu, narozenou 18.7.1852.

Bohužel pravděpodobně těžký porod jeho sestry způsobil zdravotní problémy jeho matky, a ta necelý rok po něm umírá. Úmrtnost matek při, a nebo brzy po, porodu byla i v polovině 19. století bohužel častým jevem. Zdravotní péče byla špatně dostupná a hlavně velmi drahá. Zvláštní však je místo její smrti. Rozina Berečková totiž nezemřela na Šarově, kde bydlela, ale ve svém rodném domě v Halenkovicích č.197. Konkrétně dne 7.3.1853 a po ní skonala na stejném místě i dcera Josefa, ale to až dne 22.11.1853. Došlo zde pravděpodobně k tomu, že si rodiče vzali nemocnou dceru do svého domu i s vnučkou, protože se doma o ně neměl kdo postarat.

Z důvodu léčení některého z členů rodiny došlo k prodeji rodného domu č.34 v Šarově. Jak jsem zjistil z gruntovních knih dne 12.7.1851 došlo k zástavě domu ve prospěch Antonína Potrusila, ranhojiče z Velkého Ořechova. Protože nebyl Petr schopen dluh splatit, musel nakonec dům i se zahradou prodat. Konkrétně dne 28.11.1852 Františku Blážkovi ze Šarova.

Tento krok byl jistě velmi složitý pro všechny členy rodu, i když Martin ve věku tří let ho asi ještě příliš nevnímal.

Podle sčítání lidu z roku 1857 byl vlastníkem domu č. 34 František Blažek, žil zde Petr Berecka, jeho synové Josef, Štěpán, Martin a dcery Aloisie a Barbora. Současně zde žili i další rodiny: Františky Hanáčkové o dvou lidech a Tomáše Bařici o dalších dvou lidech. Takže tam bylo asi docela těsno.

Otec Petr se nakonec ještě potřetí oženil a to ve věku 54 let. Dne 20.8.1861 v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Březolupích s Františkou, dcerou Jana Krejčířika z Březolup. Nevěsta byla již ve věku téměř 40 let, a proto spolu už neměli žádné děti. Shodou náhody se jejich životní pout' naplnila nedlouho po sobě. Petr Berecka zemřel 26.3.1866 a jeho žena Františka 6.4.1866, oba v domě č.33.

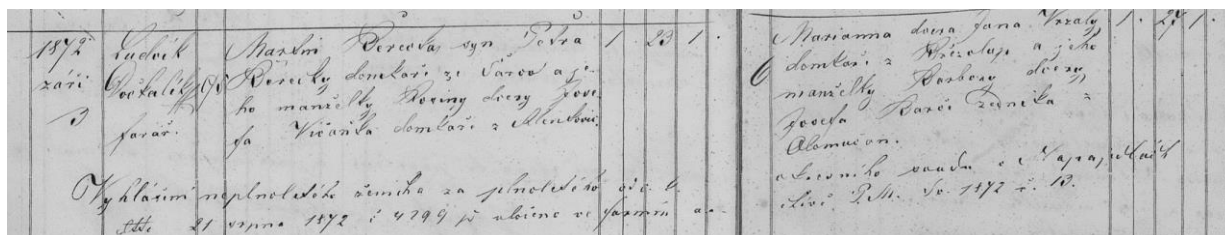
Martin tak zůstal ve svých necelých sedmnácti letech úplným sirotkem a musel se životem prodírat pravděpodobně s pomocí svých nevlastních starších sourozenců, případně strýce Jana, který žil v Topolné, nebo tety Marty, provdané k Machům do Březolup. Protože se narodil otci až v jeho 42 letech, již v době jeho narození byla na světě, jako jediný z prarodičů, babička z matčiny strany, a i ta zemřela již v jeho 3 letech.

Při dalším sčítání lidu roku 1869 žila v domě č. 34 rodina Vincence Hruboše o čtyřech lidech, dále Aloisie Berecková, její dcera Rozálie, sestra Barbora a bratr Martin, u něhož je však zapsáno, že již bydlí v Březolupích.

4. Příchod rodu do Březolup:

Podle sčítání z roku 1869 byl totiž zapsán i na sčítacím operátu domu č. 111 v Březolupích, což byla palírna s hospodou. Majitelem byl Masel Kohn, židovské národnosti, u něhož Martin ještě jako neploletý pracoval jako pacholek. V Březolupích se mu asi tak zalíbilo, že se zde nakonec i usadil. Jak se později ukázalo, tento druhý pokus o usazení rodu BERECKA v Březolupích (po prvním z let 1762 až 1835, kdy přišel s námi nespřízněný rod ze Svárova) byl již úspěšným. Jsme tady letos nepřetržitě již 149 let.

Dne 3. září 1872 se oženil v březolupském kostele s Marianou, dcerou Jana Vrzala z Březolup č.6, která se narodila 10.2.1845. Oddávajícím byl farář Ludvík Dočkalík. V době svatby bydlel Martin v domě č. 95 nedaleko zámku, podle mého zjištění zřejmě obecní chalupě. Ženich, ani nevěsta nebyli plnoletí, a proto muselo být vydáno na základě jejich žádosti Rozhodnutí Okresního soudu v Napajedlích, kam Březolupy patřily, aby bylo možné sňatek uzavřít.

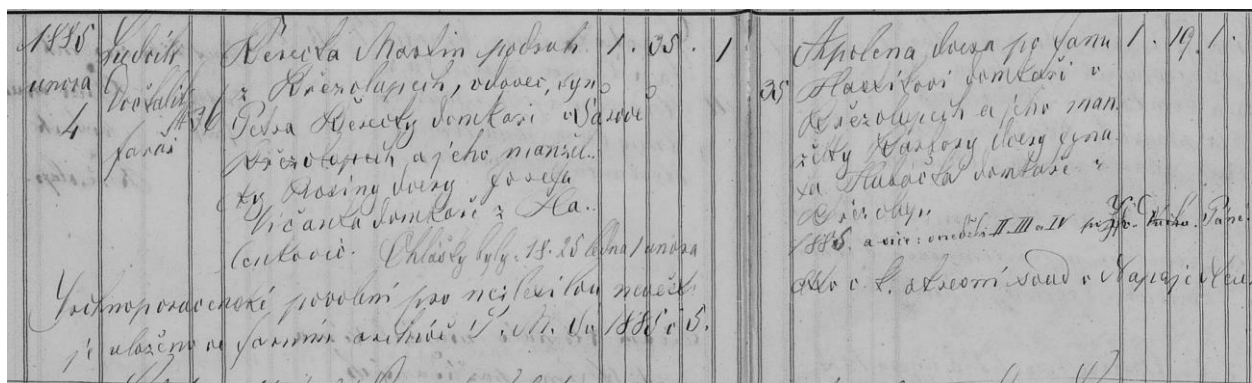

Zápis z matriky roku 1872 o první svatbě Martina Berecky

Nejdříve bydleli v domě č.163 v části Žleby u příbuzných manželky, kde se jim 8.11.1873 narodil syn Antonín. Poté se přestěhovali do pronájmu domu č.96 v části Drahy, kde se jim narodil 4.9.1877 syn František, který však zemřel již po čtyřech dnech. Další děti již neměli a bohužel ve stejném domě den 21.10.1884 zemřela i jeho první žena Mariana.

Syn Antonín (*1872), můj praděda, pak později bydlel se svou rodinou v domě č.123 v části Močidla a jeho větev má do dnešního dne v Březolupech mužské potomky, a to dokonce ve dvou rodinách.

Martin se také velmi brzy znovu oženil, opět to bylo v kostele v Nanebevzetí Panny Marie v Březolupech, a to již 4.2.1885 s Apolenou, dcerou Jana Hastíka z Březolup č. 35, narozenou 18.6.1865. A zase byla druhá žena mladší a to dokonce o celých 15 let. Oddávajícím byl farář Ludvík Dočkalík. V době svatby bydlel Martin v domě č. 36, což byl dům stojící vedle domu nevěsty v části Velká Ulička.

Zápis z matriky roku 1885 o druhé svatbě Martina Berecky

Nejdříve žili společně se synem z prvního manželství Antonínem v rodném domě druhé ženy č.35, kde se jim narodila 22.3.1887 dcera Mariana, která však zemřela jako malá již 29.9.1889. Pak se celá rodina přestěhovala do domu č.8, v části Kopec, který jim pravděpodobně pořídili rodiče nevěsty. Tady se narodila nejdříve 16.11.1888 dcera Barbora, která však 6.1.1889 zemřela, poté se narodil 10.12.1889 syn Jan, ale ten zemřel již za čtrnáct dnů. 12.7.1890 se pak narodila dcera Anna, která se jediná z výše uvedených dětí dožila dospělosti a založila i vlastní rodinu.

V období mezi léty 1878 až 1889 tak ztratil Martin postupně svoji první ženu a čtyři děti, což ho muselo, i když úmrtnost malých dětí byla v té době velmi vysoká, jistě velmi poznamenat.

V domě č.8 přišli na svět poté ještě tři další děti. Dne 27.4.1893 nejprve syn František. Ten dostal stejné jméno jako jeho zemřelý nevlastní bratr, což byla docela obvyklá záležitost. Naši předci totiž věřili, že stejné jméno zajistí přežití v dětském věku. Podle mých zkušeností tomu tak však velmi často nebývalo, u tohoto dítěte však tento postup zafungoval. Dále se narodila ještě 31.5.1898 dcera Antonie a jako poslední potomek Martina Berecky pak dne 17.3.1900 nejmladší syn Josef, který byl o 27 let mladší než jeho nevlastní bratr Antonín. Tak se stalo, že Martin s stal ve svých 51 letech naposledy otcem a hned o rok později poprvé dědou. I takové paradoxy přinášel život a velká úmrtnost dětí a žen našich předků.

Syn František (*1893) v dospělosti bydlel se svojí rodinou v domě č. 19 v části kopec. Syn Josef (*1900) zdědil, jako nejmladší, rodný dům č.8 a žil zde se svojí rodinou. Oba mají taktéž do dnešního dne v Březolupech mužské potomky, a to každá větev po jedné rodině. Jejich matka Apolena, druhá žena Martina, zemřela v domě č. 8 dne 8.5.1935. Tento dům však již dnes nestojí a jeho číslo bylo přiděleno novému domu v jiné části Březolup.

5. Nejasný konec Martinova života, pravděpodobně v daleké Vídni:

Paradoxem osudu je, že zatím neznám přesné datum úmrtí tohoto zakladatele našeho rodu v Březolupech. Podle záznamů, které jsem našel v Okresní archívu odešel 6.1.1910 za prací mimo vesnici, protože mu byla podle úředních záznamů vydána pracovní knížka. Tam neznám kde, někdy mezi léty 1911 a 1919 i zemřel.

Nedávno jsem zjistil od jeho posledního žijícího vnuka informaci, že tragicky zemřel ve Vídni, když byl přimáčknutý koňským potahem. Snažil jsem se ověřit vše v matrikách na internetu, ale protože ve Vídni je přibližně 40 farností a nevím ani přesný rok jeho smrti, nepodařilo se mě zatím zápis najít. Ale mám již stopu, tak věřím, že tento údaj někdy v budoucnosti zjistím a doplním do svého rodokmenu.

Ve Vídni pracovalo v té době tisíce Čechů a Moraváků, a proto je tato destinace možným místem jeho skonu. Martin odešel pravděpodobně do této metropole Rakousko-uherského mocnářství, a poté asi i celá jeho rodina. Protože při sčítání lidu roku 1910 je sice uveden jako majitel domu č.8, ale v té době v něm nebydleli, a ani v jiném domě v této obci. Podle záznamů z Okresního archívu odešli z Březolup v roce 1911 jeho syn František a roku 1913 dcera Antonie, u níž bylo přímo uvedeno, že odchází do Vídně. Je mě akorát záhadou, proč odešel až ve věku 61 let, což nebylo právě málo.

Bohužel nemám fotografii Martina Berecky takže nevím, jak přesně vypadal. Vím však určitě, že měl s oběma ženami celkem devět dětí, z nichž se dospělosti dožily s určitostí tři synové a jedna, nebo dvě dcery. Jeho životní osudy jsou zajímavé, a v mnohém věrně popisují tehdejší dobu a situaci nepřítelů majetných obyvatel našeho kraje. Mnozí z Vás by při svém bádání po předcích zjistilo obdobné osudy.

6. Závěr:

Tolik moje vyprávění z historie o jednom z mých předků, bez nichž bych tady nebyl nejen já, ale ani naše děti. Vzpomeňme si na to někdy i v této uspěchané době a poděkujme svým předkům. Třeba rozsvícením svíčky při „dušičkách“, nebo jim v průběhu roku věnujme tichou vzpomínku a poděkování.

Pokud jsem tímto článkem někoho inspiroval, a chtěl by začít bádát po svých předcích, nebo potřebuje při hledání poradit, klidně mě napíše na e-mail: radek.berecka@seznam.cz. Rád Vám, pokud to bude v mých silách, pomůžu.

Zpracoval Radek Berecka z Březolup č. 123, kronikář rodu BERECKA dne 15.5.2021.